

Funded by the European Union

ASOCIATIA TELEFONUL COPILULUI

Cartă de recomandări cu privire la asigurarea dreptului copilului la participare

PREAMBUL:

Această cartă de recomandări a fost elaborată în cadrul proiectului intitulat "Consolidarea participării copiilor în societatea europeană prin intermediul serviciului "telefonul copilului 116 111" (Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines)". Proiectul este finanțat prin Programul Drepturi fundamentale și cetățenie, al Uniunii Europene și s-a derulat din decembrie 2012 până în noiembrie 2014 fiind implementat în parteneriat între 6 organizații, care gestionează serviciul telefonul copilului 116 111 în Bulgaria, România, Polonia, Republica Cehă, Slovacia și Marea Britanie. Dreptul copiilor la participare este un drept fundamental care se regăsește în Convenția ONU privind drepturile copilului (UNCRC). Pornind de la acest drept fundamental, proiectul și-a propus dezvoltarea unui parteneriat al țărilor europene în care aspectul participării copiilor este relevant din mai multe perspective. Cinci dintre partenerii proiectului sunt țări din Europa centrală și de est cu un trecut istoric similar, respectiv, încălcarea drepturilor omului timp de mulți ani. Mai mult, Bulgaria, România, Polonia, Republica Cehă și Slovacia sunt toate state membre ale UE în care dreptul fundamental de participare a copiilor, înscris în UNCRC, este mai curând specificat formal în legislația armonizată la nivelul Uniunii decât aplicat efectiv. Tocmai din cauza moștenirii postcomuniste lipsește de fapt o practică reală de participare a copiilor din aceste 5 țări.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines

JUST/2011/FRAC/AG/2866

Funded by the European Union

Unul dintre obiectivele principale ale proiectului a fost elaborarea unei metodologii de participare a copiilor și, în general, crearea contextului favorabil pentru ca vocile copiilor să se facă auzite la telefonul copilului din cele 5 țări Europene. Pentru a realiza acest deziderat, am atras ca partener asociat ChildLine UK – telefonul copilului din Marea Britanie, deoarece echipa care o deservește deține o bogată experiență în privința participării copiilor. În ceea ce privește serviciile telefonul copilului 116 111 (ca instrument de protecție și îngrijire a copiilor), nu au fost disponibile până acum mecanisme reale de participare și contribuție a copiilor în niciuna dintre țările de mai sus. Astfel, am considerat prioritate elaborarea unei metodologii care să asigure și să monitorizeze participarea copiilor. Elaborarea sa a necesitat o serie de pași: întocmirea de rapoarte (analiza situației actuale din țările partenere cu privire la participarea copiilor, analiza procedurilor existente de cooperare și sesizare, analiza cazurilor, schimbul de experiență) și, cel mai important - înființarea unor grupuri de copii cu rol consultativ și de monitorizare – grupuri formate din copii care să contribuie la elaborarea metodologiei și la abordarea multor probleme importante legate de participare. Membrii grupurilor au contribuit la elaborarea metodologiei, dar și cu idei legate de evaluarea serviciilor telefonul copilului din țările lor sau la activitățile de promovare a acestor servicii.

Această carte de recomandări are rolul de a prezenta experiența dobândită de parteneri în cadrul acestui proiect.

Introducere: Dreptul copiilor de a participa și responsabilitatea adulților

Convenția ONU privind drepturile copiilor subliniază cu fermitate noțiunea potrivit căreia copii sunt ființe umane independente și, prin urmare, au drepturi. În prezent, Convenția este ratificată de un număr mare de țări, dar un lucru foarte important pe care îl urmărește este să se garanteze tuturor copiilor posibilitatea tot mai mare pentru participare activă în societate.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines

JUST/2011/FRAC/AG/2866

Funded by the European Union

Articolul 12 al Convenției:

Statele părți vor garanta copilului capabil de discernământ dreptul de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește, opiniile copilului urmând să fie luate în considerație ținându-se seama de vârsta sa și de gradul său de maturitate.

Articolul 13:

Copilul are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a difuza informații și idei de orice natură, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită sau artistică ori prin orice alte mijloace, la alegerea copilului.

Articolul 12 al Convenției garantează copilului capabil de discernământ să își formeze o părere proprie, să aibă dreptul de a și-o exprima liber sub toate aspectele care îl afectează; iar acestor păreri trebuie să li se acorde ponderea corespunzătoare vârstei și maturității copilului. Alte drepturi din UNRC - de exemplu, dreptul de acces la informații, libertatea de asociere și expresie și respectarea capacității de evoluție a copilului - sprijină în mod activ implementarea Articolului 12.

Convenția și ratificarea acesteia sunt doar primii pași - pași fundamentali, dar totuși - abia primii. Următorul pas major este garantarea exercitării acestor drepturi. Altfel ele rămân la nivelul unor deziderate sau simple înscrisuri fără impact asupra evenimentelor din viața reală.

Cum poate fi definită participarea copiilor? Trebuie spus că nu este vorba de un simplu act, ci un proces complex. Implică ascultarea activă a copiilor, vocalizarea a ceea ce ei exprimă, dar nu se limitează la atât. Necesită un dialog constant și semnificativ între copii și adulți. Înseamnă încurajarea copiilor să-și formeze și să-și exprime opiniile și idei - și să se țină seama de acestea. Ar trebui să determine o implicare a tinerilor mai mare și reală în procesul decizional atunci când este vorba de aspectele care îi privesc sau care ar avea efecte asupra vieții lor.

Pentru ca toate acestea să fie posibile, este nevoie de timp, dăruire și planificare atentă. Adulții sunt răspunzători să implice copiii în toate aspectele care le afectează viața. Și, cu siguranță, participarea nu trebuie să se limiteze la un număr mic de copii și

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines

JUST/2011/FRAC/AG/2866

Funded by the European Union

tineri. Obiectivul ideal este de a da posibilitatea tuturor copiilor să participe la aspectele care îi privesc - indiferent de locul în care trăiesc sau dacă au nevoi speciale.

Însă realitatea din țările noastre este că dreptul la participare rămâne de multe ori doar pe hârtie și abia acum facem primii pași către o participare reală și semnificativă. De ce este atât de greu ca acest lucru să se întâmple?

În primul rând, din cauza atitudinii adulților. De obicei, copiii sunt priviți ca fiind mai slabi, fără o educație suficientă. Sunt foarte ușor de desconsiderat: nu lucrează, nu câștigă bani proprii, nu au putere de vot. Ei depind de adulți și nu invers. Prin urmare, este ușor ca adulții să fie cei care fac regulile acceptând că acestea se aplică la fel de bine lor și copiilor lor; ușor să creadă că întotdeauna „știu mai bine”; să ia decizii în funcție de nevoile lor și să considere că și copiii se vor adapta cu ușurință la acestea. Sau să le ascundă unele informații, considerând că este „pentru binele lor”. Însă aceste lucruri nu sunt de fapt deloc în avantajul copiilor. Ne dorim ca toți copiii să devină adulți capabili și eficienți ai societății. Iar pentru a deveni astfel trebuie să fie crescuți de o manieră prin care să fie învățați și să li se arate respectul și să li se acorde control - desigur, control și libertate pe măsura vârstei lor. Și aceasta înseamnă tot mai mult în fiecare an. Dacă sunt priviți doar ca „niște copii” tot timpul, fără a li se da dreptul de a lua decizii, de a lua parte la activități importante și de a-și forma păreri active, nu ne putem aștepta ca ei să devină brusc capabili de a o face în ziua în care împlinesc 18 ani. Dezvoltare opțiunilor de participare activă în problemele care îi afectează direct sau indirect le va forma încrederea și siguranța de a contribui în mod activ, implicat și puternic în societate în viitor.

A participa înseamnă a-ți face vocea auzită în mod semnificativ. Iar participarea copiilor devine cu adevărat posibilă atunci când există angajamentul adulților de a asculta, respecta și aprecia vocea și nevoile copiilor.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Funded by the European Union

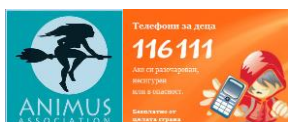
De ce este importantă participarea copiilor

Dând copiilor o șansă de a-și forma și exprima idei proprii, de a primi informații adecvate despre problemele care îi privesc și permițându-le să participe la luarea deciziilor în privința acestor aspecte, care atrag după sine beneficii pentru copii:

- Formarea unui sentiment de putere și întărirea încrederii în sine / Dezvoltă un sentiment de putere și întărește încrederea în sine pentru copii;
- Ajută adulții să înțeleagă mai bine nevoile și preocupările majore ale copiilor;
- Pot fi fundamentale pentru dezvoltarea unor programe și servicii adaptate în mod real la nevoile copiilor - și prin urmare mai eficiente;
- Copiii își pot forma noi deprinderi pe parcurs / Permite copiilor să își dezvolte noi deprinderi în acest proces al participării;
- Oferă tinerilor o mai bună înțelegere a responsabilității, a legăturii cauză-efect, a relațiilor reciproce dintre mai multe aspecte;
- Le mărește perspectivele și abilitatea de a înțelege și aprecia punctele de vedere și nevoile celorlalți;
- Crearea de noi contacte, dezvoltarea unor rețele sociale în domeniu;
- Le dezvoltă deprinderi de lider, îi pregătește pentru activități viitoare de lider;
- Le crește gradul de sensibilitate față de aspecte sociale importante și al toleranței față de diferențe;
- Le asigură promovarea responsabilității de grup și a calității de viitori cetățeni.

Participarea, așa cum s-a menționat anterior, este un proces complex și trebuie să se petreacă în contexte diferite. În școli, participarea copiilor duce la o creștere a motivației de a învăța, la îmbunătățirea disciplinei, la o mai bună interacțiune între cadrele didactice și elevi. În diferite organizații și instituții, copiii și tinerii pot fi implicați în planificarea strategiilor și activităților, ceea ce conduce la un nivel mai ridicat de implicare în problemele societății și o mai bună înțelegere a drepturilor lor. Pe de altă parte, este în beneficiul factorilor de decizie, care astfel pot deveni mai sensibili față de problemele și punctele de vedere ale copiilor. De asemenea, comunitățile locale pot avea multe avantaje de pe urma participării copiilor - aceștia pot participa cu idei și

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Funded by the European Union

acțiuni de îmbunătățire a vieții comunității. La rândul său, acest aspect promovează legături mai bune în comunitate și în familie și respectul copiilor față de ceilalți membri.

Dar pentru a stimula cu adevărat participarea copiilor este nevoie de o profundă înțelegere nu numai a avantajelor, care sunt numeroase, ci și a obstacolelor. În primul rând, atitudinile adulților: adesea aceștia nu sunt pregătiți să considere copiii capabili de a-și forma opinii și idei valabile proprii; ei subestimează capacitățile intelectuale ale copiilor și tinerilor¹; sau nu au încredere în opiniile și ideile copiilor; sau nu sunt pregătiți să renunțe la control; sau sunt poate prea protectori și se gândesc că trebuie să-i ferească pe tineri de riscul de a-și asuma răspunderi înainte de a deveni majori. Însă dezvoltarea este un proces complex și pe parcursul său copiii au nevoie să-și asume tot mai multe responsabilități, șanse de a-și forma și exprima opinii - aceasta le dă sentimentul de putere și o mai bună înțelegere a relației dintre acțiuni și consecințe. Abilitatea de a-și asuma răspunderi și de a lua decizii nu apare pur și simplu la o anumită vârstă: ea se dezvoltă.

O altă barieră în calea participării active este lipsa de cunoștințe și know-how: chiar adulții bine intenționați nu pot implica activ copiii dacă nu știu cum să o facă, de aceea sunt atât de importante dezvoltarea de metodologii, bune practici și schimbul de informații / experiențe.

De asemenea, pentru a înțelege cu adevărat ce înseamnă participarea, trebuie să știm ceea ce nu este participare - sau când o inițiativă nu permite de fapt copiilor să participe, sau să participe semnificativ, ducând la o participare formală și nu la una reală. Roger Hart² explică procesul participării copiilor folosind metafora unei scări în care treptele cele mai de jos sunt activități care nu conduc la o participare reală, ci la una formală și anume:

¹ Sigur, gândirea unui copil este diferită de cea a adulților și mai puțin matură, prin urmare ei nu au prin lege libertatea de a lua singuri anumite decizii importante, însă copiii, încă de la o vârstă fragedă, pot avea idei sau recomandări în problemele care îi privesc, chiar dacă nu ei iau deciziile cele mai dificile sau mai importante

² Hart, R.A. Children's Participation: From Tokenism to Citizenship. (Participarea copiilor, de la formalism la cetățenie) Publicație UNICEF. Preluat de la: http://www.unicef-irc.org/publications/pdf/childrens_participation.pdf

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Funded by the European Union

- **Manipulare:** dacă adulții forțează copiii să facă anumite lucruri, dar aceștia nu înțeleg despre ce e vorba și nici ceea ce au ei de făcut. Exemplu: Copii care poartă placarde la manifestații politice etc., fără a înțelege ce reprezintă evenimentul și care este rolul lor.
- **Decor:** dacă la un eveniment participă copii, dar numai pentru a fi văzuți, pentru a cânta și dansa sau pentru a purta simboluri, de exemplu, nu știu/nu înțeleg cauza sau evenimentul, ci sunt doar instruiți ce să facă, se poate spune că sunt acolo de decor și aceasta nu reprezintă o formă de participare.
- **Formalism:** dacă adulții spun copiilor că își pot exprima păreri, dar de fapt nu-lasă să aleagă subiectul sau stilul de comunicare și nu le dau informații suficiente sau nu le creează spațiu să-și formeze opinii, nici aceasta nu este participare. De exemplu, un tânăr poate fi adus la o conferință / masă rotundă lăsând să se creadă că ar fi reprezentantul tuturor tinerilor, dar de fapt tânărul nu știe bine la ce eveniment participă, nu a avut ocazia reală de a se consulta cu alți tineri pentru a-și forma o părere etc. și în acest caz este prezent numai simbolic, prin urmare tânărul este adeseori prezentat, fotografiat, menționat - dar de fapt nu i se dă niciun prilej de a contribui efectiv sau de a se face auzit. Acest fenomen este adesea denumit formalism și este un risc frecvent dacă esența participării copiilor nu este bine înțeleasă.

Deși exemplele de mai sus se referă la situații în care copiii nu participă de fapt, chiar evenimentele și proiectele temeinic planificate și organizate de adulți pot determina o reală participare a copiilor. Pentru ca un proiect să fie etichetat cu adevărat ca participativ, el trebuie să răspundă unei serii de cerințe importante (Hart):

1. Copiii să înțeleagă intențiile proiectului;
2. Să știe cine a luat deciziile privind implicarea lor și de ce;
3. Să li se acorde un rol semnificativ (și nu 'decorativ');
4. Să se ofere voluntar să participe la proiect după ce li s-a explicat proiectul;

De exemplu, pot fi invitați să participe la unele activități după ce sunt informați despre proiect, cauza pe care o reprezintă, cum și cine va beneficia de acesta și ce pot face

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines

JUST/2011/FRAC/AG/2866

Funded by the European Union

copiii efectiv. De exemplu: participare la curățenie în curtea școlii sau în cartier; copiii pot fi obligați să ia parte dar aceasta nu va fi o participare reală, sau pot fi invitați, explicându-li-se importanța inițiativei, contribuția acesteia la bunăstarea comunității, cerându-li-se să participe, dar lăsându-le libertatea de a alege cum pot contribui. Acesta ar fi atunci un exemplu de participare reală a copiilor și această formă anume este denumită de Hart *desemnare dar cu informare*.

Tinerii pot activa în calitate de consultanți pe proiectele inițiate de adulți, dacă li se oferă suficiente informații, spațiu în care să-și comunice onest opiniile și dacă după aceea adulții iau serios în considerație aceste opinii. De exemplu, pot fi pregătite clipuri sau afișe promoționale care să fie arătate copiilor - și apoi modificate pe baza feedback-ului oferit de copii. R. Hart numește această formă de participare a copiilor *consultare și informare*.

O formă superioară de participare a copiilor poate fi descrisă ca *decizii inițiate de adulți și luate în comun cu copiii* - o formă deosebit de importantă atunci când este vorba de proiecte sau activități care îi privesc direct pe copii. De exemplu - ce activități /cluburi noi să fie introduse într-o școală.

Apoi, Hart vorbește despre activități care sunt *inițiate și conduse de copii*: în unele cazuri copiii pot avea idei și inițiative proprii care pot fi transformate în acțiuni. Atunci, rolul adulților ar fi acela de a recunoaște ideile bune, de a încuraja copiii și de a asigura resursele. De exemplu, copiii ar putea avea idei de îmbunătățiri în curtea școlii sau într-un parc de cartier și sunt absolut capabili să pună în practică aceste idei dacă primesc ajutor adecvat din partea adulților (permisiune, încurajare și ajutor). Dacă adulții reacționează ca și cum ar fi singurii îndreptățiți să ia decizii, inițiativa copiilor, indiferent cât de bună, poate fi distrusă.

În sfârșit, *inițiate de copii, decizii luate în comun cu adulții*. Copiii pot sugera o activitate sau anumite schimbări și apoi, împreună cu adulții, pot decide cum să le pună în practică.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

safety line association

Funded by the European Union

Starea de lucruri actuală

În paragrafele următoare vom analiza practicile de participare și mecanismele existente care asigură participarea copiilor în 4 state europene: Bulgaria, Polonia, România și Slovacia, pe baza analizelor proprii din fiecare țară.

Bulgaria

În prezent, în Bulgaria, participarea copiilor a fost inclusă în Programul Național de Protecție a Copilului din 2013 și recunoscută a o prioritate principală a programului. De asemenea, în 2012, o Cartă a participării copiilor a fost elaborată de Agenția de Stat pentru Protecția Copilului (SACP), cu obiectivul principal de a promova participarea reală a copiilor. Mecanismele existente în Bulgaria prevăd crearea unor Consilii ale elevilor la nivel de școală, municipalitate și regiune. Însă aceste structuri sunt numai parțial dezvoltate și funcționarea lor este limitată.

La nivel național, copiii din Bulgaria sunt reprezentați de Consiliul Copilului (CC). Copiii membri ai acestui Consiliu își prezintă opiniile privind aspecte care îi privesc și politicile puse la punct de SACP. De asemenea, acest Consiliu îi ajută pe copii să creeze parteneriate cu consilii locale ale copiilor, Inspectoratele Regionale de Învățământ, Unitățile de Protecție a Copilului și ONG-uri. În plus, membrii CC participă la ședințele Consiliului Național pentru Protecția Copilului și deja au publicat declarații proprii pe teme importante precum internet în siguranță, introducerea educației sanitare în școli, violența suferită sau săvârșită de copii, linia telefonică națională a copiilor din Bulgaria 116 111. Membrii CC au optat pentru crearea Parlamentelor școlare, au încurajat dezvoltarea unor activități extrașcolare și au militat pentru implicarea părinților. Copiii au participat, de asemenea, la un brainstorming de idei despre modul în care să se faciliteze comunicare cu colegii și despre inițierea unei dezbateri naționale a modului în care școlile ar putea deveni mai atrăgătoare pentru elevi. CC este un organism autocondus și deciziile privind admiterea de noi membri și regulamentul intern au fost lăsate integral în responsabilitatea copiilor. Potrivit analizei, însă, SACP nu a utilizat

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines

JUST/2011/FRAC/AG/2866

Funded by the European Union

integral potențialul CC. Este încă neclar dacă se ține cont de opiniile copiilor și dacă propunerile lor ar fi influențat instituțiile abilitate.

Participarea copiilor în mod real este de-abia la început în Bulgaria. Legislația se modifică astfel încât să promoveze participarea copiilor - cu Carta privind participarea copiilor, mecanismul de participare pe care aceasta îl oferă, cu noile strategii și programe naționale de protecție a copiilor care proclamă și ele participarea copiilor printre principalele lor priorități.

Însă rămân în continuare multe provocări. Printre cele mai importante se numără probabil atitudinile și așteptările adulților: în societatea noastră, ideea că ar exista drepturi ale copiilor mai este încă dezbătută de multă lume. Bulgaria a avut experiența negativă a unor reacții foarte ostile față de propunerea de Lege a copilului care punea un accent puternic pe drepturile copiilor inclusiv dreptul de a-și alege afilierea religioasă de la vârsta de 14 ani sau dreptul de a alege un tutor după împlinirea vârstei de 16 ani, dacă părinții încalcă drepturile copilului. Dezamăgirea creată și reacțiile negative manifestate de unele organizații de părinți și alți membri ai societății au fost, după părerea noastră, reprezentative pentru ideea, din păcate încă încetățenită, că orice copil este un bun care aparține părinților, care au dreptul de a decide tot ceea ce vor și, dacă li se vor da mai multe drepturi, copiii le vor folosi în mod distructiv - pentru a sfida și a se opune imediat părinților și tuturilor regulilor și regulamentelor impuse. Acesta nu este doar o reacție față de ideea de drepturi ale copilului, ci demonstrează o percepție destul de negativă asupra copiilor înșiși - ca persoane incapabile să exercite astfel de drepturi în mod constructiv. Și totuși copiii cer în mod clar să fie ascultați și auziți - atunci când aceasta nu se întâmplă în mod direct, ei, de multe ori fără a conștientiza, caută noi modalități de a se face auziți - însă prin comportamente problematice sau simptomatice.

Polonia

În Polonia, încercările de a crea un organism reprezentativ al tineretului național au început încă din 1989. Crearea unui Consiliu Național al Tineretului este o obligație asumată de Polonia prin adoptarea Pactului European pentru Tineret în 2005.

Organismul cel mai apropiat de un Consiliu Național al Tineretului este Consiliul Polon

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines

JUST/2011/FRAC/AG/2866

Funded by the European Union

al Organizațiilor de Tineret (PCYO). Cei care participă la PCYO își reprezintă organizațiile, dar împreună își reunesc eforturile pentru tineretul polonez.

În Legea privind autoguvernarea municipalităților din 1990, crearea consiliilor tinerilor a fost menționată, dar nu s-au făcut recomandări specifice privind înființarea și structura acestuia și nici privind cooperarea dintre adulți și tineri. Astfel, crearea Consiliilor de tineret are caracter de recomandare și nu obligatoriu. În Polonia există 100 de consilii ale tineretului, cu un număr total de 2500 de municipalități. Rolul Consiliilor tineretului este de a formula propuneri pe probleme care privesc tinerii și opinii privind deciziile luate de municipalitate.

ONG-urile din Polonia joacă un rol însemnat în înființarea și promovarea Consiliilor tineretului, ca instituții care permit tinerilor să influențeze procesul decizional la nivel local. Un număr tot mai mare de ONG-uri care se ocupă de copii și drepturile lor decid să înființeze un Consiliu al tineretului și să consulte beneficiarii în legătură cu acțiunile lor. De exemplu, Fundația Civis Polonus nu lucrează numai pentru înființarea și sprijinirea Consiliilor tineretului, ci și pentru crearea și utilizarea unei metodologii de lucru comune.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

safety line association

Funded by the European Union

România

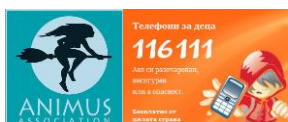
În România, telefonul copilului este unul dintre cele mai influente mijloace prin care vocea copiilor se poate face auzită. El le conferă copiilor puterea și încurajarea să-și exprime opiniile și să participe la procesul decizional în chestiuni care privesc copiii. Din 2007, în România există o structură care reprezintă copiii la nivel național. Aceasta este Consiliul Național al Elevilor (CNE). Obiectivul său este să reprezinte și să promoveze interesele educaționale, sociale și culturale ale elevilor în fața tuturor organismelor relevante, îndeosebi pe lângă Ministerul Educației. Are ca scop întărirea și facilitarea accesului copiilor la informații, consiliere și îndrumare în vederea protejării și promovării drepturilor copiilor. De asemenea, urmărește să întărească cooperarea dintre actorii principali implicați în mediul educațional.

Din 2002 au fost create diferite organisme ale elevilor și au început diverse inițiative privind implicarea studenților în procesul decizional. Consilii ale elevilor funcționează la nivel de școli, județ, regional și național. Președinții Consiliilor Județene ale Copiilor sunt implicați în activitatea Telefonului copilului și pot face schimb de opinii cu privire la problemele cu care se confruntă copiii din județul respectiv. Rezultatele activităților dezvoltate împreună cu Consiliul Național al Elevilor din România sunt evaluate anual în vederea îmbunătățirii rezultatelor.

Slovacia

Analiza din 2012 a politicilor privind participarea copiilor și tinerilor a arătat că în Slovacia copii recunosc serviciul telefonului copilului ca fiind cel mai important instrument de promovare a dreptului lor de a se face auziți. Organisme precum Parlamentele Locale ale Copiilor și Avocatul Copilului nu sunt foarte populare, doar unul din cinci copii fiind familiarizat cu aceste organisme și cu scopul pe care acestea îl deservesc. Consiliile școlare și de tineret, deși sunt mai bine cunoscute de copii, adeseori nu sunt susținute de autoritățile școlare și sunt percepute mai mult ca o formalitate decât ca organisme cu un impact real în procesul luării de decizii. Copiii consideră că nu au nicio influență asupra procesului decizional la nivel municipal și nu se așteaptă aproape

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Funded by the European Union

deloc să vadă schimbări în acest sens. Ei exprimă mai multă încredere în organizațiile conduse de tineri și simt că își fac vocile auzite ca voluntari în astfel de organizații, spre deosebire de consiliile tineretului sau parlamentele copiilor. Raportul afirmă că motivul pentru care toate organismele care reprezintă opiniile copiilor funcționează defectuos este lipsa deprinderilor și experienței adecvate atât în rândul copiilor, cât și în rândul adulților.

Ce concluzii și recomandări pot rezulta din starea de lucruri actuală?

Cele patru țări admit importanța opiniilor copiilor și recunosc că trebuie să acorde copiilor spațiul și mecanismele adecvate pentru a-și exprima părerile. Lucrul este evident în politicile acestor țări: toate cele patru țări au inițiat și avizat crearea de organisme precum Consilii ale elevilor sau Parlamente ale copiilor. Organismele sunt compuse exclusiv din elevi, având ca scop exprimarea părerilor elevilor și reprezentarea intereselor lor la nivel de școală, teritorial și național.

Însă, în toate cele patru țări, predomină atitudinile sociale conform cărora tinerii pot fi văzuți numai ca o parte a problemelor și nu ca exponenți în soluționarea lor și acestea constituie cel mai important obstacol pentru participarea copiilor. Există aceeași abordare la nivelul cunoașterii comune: copiii aparțin părinților și nu sunt capabili să ia singuri decizii. În societate încă există credința conform căreia, dacă ar fi capacitați, copiii ar folosi-o distructiv, ca să se opună adulților și ca să sfideze regulile. Una dintre provocările majore este stereotipul conform căruia „adulții știu întotdeauna mai bine”, ca și părerea că, dacă ar avea puterea, copiii nu ar face altceva decât să încerce să submineze autoritatea adulților. De asemenea, în ciuda faptului că politicile de stat încurajează participarea copiilor, copii nu primesc niciodată, sau doar rareori feedback cu privire la sugestiile și propunerile lor. Acest fapt este recunoscut ca o problemă majoră de către mulți profesioniști implicați în procesul de încurajare a participării copiilor deoarece, în loc de a da capacitate copiilor, el duce la dezamăgire și neîncredere în adulți și în instituțiile adulților.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines

JUST/2011/FRAC/AG/2866

Funded by the European Union

În toate cele patru țări, legislația a creat cadrul pentru înființarea organismelor de tineret, însă toți cei patru parteneri raportează că aceste organisme nu au un impact real asupra proceselor decizionale referitoare la aspectele care privesc copiii și tinerii. Până acum, participarea copiilor a rămas mai mult la nivel de teorie și pe hârtie decât în practică și, deși există mecanisme care să asigure participarea copiilor, implementarea lor pare destul de schematică și formalistă. Rolul sectorului ONG apare crucial în toate cele patru țări. ONG-urile militează pentru participarea copiilor, organizează instruire pentru îmbunătățirea capacității cadrelor didactice și părinților în ceea ce privește implicarea copiilor și conștientizează copiii cu privire la modurile în care se pot face auziți. Toate cele patru țări pun accent pe nevoia de a face schimb de bune practici.

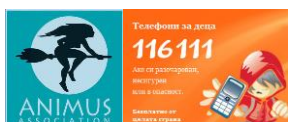
În sfârșit, toate cele patru țări arată că telefonul copilului poate fi privit ca cel mai important instrument care le poate permite copiilor să-și împărtășească părerile și să formuleze recomandări de îmbunătățire a politicilor existente.

Rezultate ale monitorizării copiilor și grupurilor consultative

În total, la grupurile copiilor din cele patru țări (Bulgaria, Polonia, România, Slovacia) au luat parte 321 de copii. Rezultatele pot fi privite ca pozitive, deoarece majoritatea copiilor au evaluat participarea ca fiind nu doar *consultativă*, ci și de colaborare sau condusă de copii.

Un scurt rezumat al rezultatelor, prezentat în continuare, arată că toți copiii și-au evaluat participarea în termeni pozitivi și au simțit că sunt ascultați, că li s-a acordat un spațiu în care să-și exprime punctele de vedere și ideile și, chiar mai important, în majoritatea timpului nu s-au simțit doar consultați de adulți, ci chiar parteneri, care colaborează împreună la dezvoltarea unui lucru și uneori chiar ca lideri efectivi ai grupului.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

safety line association

Funded by the European Union

Schimbări pozitive

Formularele de feedback și alte activități de evaluare arată schimbări pozitive la copii, în special în ceea ce privește:

- interesul lor față de problemele copiilor în general și ale copiilor cu nevoi speciale;
- aprecierea propriei familii și a vieții;
- o imagine mai optimistă despre viață;
- disponibilitate de a-și îndeplini cu mai multă bunăvoință propriile responsabilități;
- apreciere a activităților voluntare și a activităților în instituții culturale;

Conștientizarea propriilor drepturi

Rezultatele date de copii în feedback arată în plus că aceștia s-au schimbat mult după participare. Foarte puțini copii aveau idei de ce înseamnă participarea copiilor înainte de începerea activităților grupului. Un rezultat important al activității copiilor este că la sfârșitul atelierelor deveniseră conștienți de dreptul lor de a fi participativi în activități și chestiuni care sunt importante pentru viața lor.

Înțelegerea importanței de a fi activ și de a participa la luarea deciziilor

Un alt rezultat semnificativ ține de faptul că, la sfârșitul seminarelor, copiii erau conștienți nu numai de dreptul lor de a participa, ci înțelegeau și ce stă în spatele acestui drept – care este motivul de a fi activ, ce s-ar putea schimba dacă ei ar deveni suficient de activi în viața personală etc. Acesta este un argument clar că participanții la grupul copiilor au integrat ideea că participarea copiilor este un drept care ar putea fi utilizat nu numai în cadrul grupului ci și în afara lui, când este vorba de alte probleme care îi afectează. Este clar modul în care participarea poate conferi responsabilitate.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Funded by the European Union

Împărtășirea sentimentului de capacitate / împuternicire

Feedback-ul primit de la copii a arătat, de asemenea, că, pentru copii, participarea este un drept ce poate fi împărtășit. Copiii știu cum să explice colegilor lor ce înseamnă a fi activ în viață. Ei au putut vorbi despre avantajele participării copiilor și despre motivele pentru care adulții trebuie să respecte acest drept anume. Această aptitudine specifică demonstrată de copii - argumentarea importanței participării copiilor - este un rezultat clar al experienței dobândite. Ei nu numai că au ascultat ce li s-a spus despre participarea copiilor, ci au și căpătat experiență în acest sens. Putem deduce că participanții la ateliere au fost capabili să transfere experiența dobândită colegilor și prietenilor lor. Și că, la fel, au fost capabili să le amintească adulților că au opinii proprii care sunt semnificative și importante. Copiii aveau deja experiența pozitivă de a fi cu adevărat ascultați de facilitatorii de la seminarii și după aceea, pe mai departe, vor avea probabil așteptări mai mari de la adulți și vor insista asupra respectării dreptului lor la participare.

Importanța susținerii de către adulți

Analiza feedback-ului a mai arătat și că aprecierea copiilor s-a îndreptat și către sprijinul acordat de facilitatori în inițierea acestora în ceea ce privește participarea copiilor. Acesta este un mesaj important care ne face să înțelegem că participarea copiilor este parte din procesul de dezvoltare a copiilor dacă adulții și profesioniștii devin deschiși și își schimbă atitudinea conform căreia ei sunt cei care știu mai bine ceea ce este bine sau rău pentru copii. Tot formularele de feedback au evidențiat că atunci când li se oferă condițiile corespunzătoare, copiii pot face multe pentru sine și pentru activitățile în care sunt implicați.

Rezultatele analizelor formularelor de feedback indică faptul că participarea copiilor este un drept important al copilului deoarece poate influența multe aspecte ale vieții acestuia.

Ea poate îmbunătăți încrederea copilului în sine, ceea ce conferă copiilor și

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines

JUST/2011/FRAC/AG/2866

Funded by the European Union

adolescenților stabilitate și convingere că pot influența mersul propriei vieți. Experiența din ateliere a indicat faptul că puterea de a participa ar trebui cultivată și dezvoltată. Iar adulții importanți, profesioniștii și părinții ar trebui să învețe cum să devină parteneri în interacțiunea cu copiii, cum să fie mai deschiși față de schimbarea stereotipurilor pe care le susțin și cum să solicite opiniile copiilor, să le aprecieze și să îi ajute pe aceștia să crească și să devină cetățeni activi și independenți.

Recomandări

Pe baza seminarelor și grupurilor de copii, a vizitelor pe teren și a schimbului de opinii și idei între parteneri, putem formula câteva recomandări generale privind participarea copiilor:

Lucru sistematic și educație pentru schimbarea atitudinilor

Credințele și atitudinile adulților sunt cea mai stabilă provocare și pentru schimbarea lor sunt multe de făcut. Desigur, este adevărat că nu toate deciziile pot fi luate de copii, ca urmare a statutului lor special de minori și nevoia de protecție. Dezvoltarea lor cognitivă și socială este încă în curs și au nevoie de îndrumare și sprijin din partea adulților, însă, pe de altă parte, ei au idei proprii despre modul în care pot fi ajutați sau motivați și trebuie să simtă respect pentru ideile și credințele lor, chiar dacă aceștia sunt încă în proces de maturizare. Pentru aceasta este nevoie de o pregătire sistematică și instruire a profesioniștilor care lucrează cu copii în privința modului în care pot stabili o relaționare mai bună cu copiii, cum îi pot trata ca pe subiecți activi și nu doar ca obiecte ai intervenției. Activitatea noastră în cadrul proiectului arată că pentru aceasta este nevoie de aptitudini și pregătire, de know-how, de abordări adecvate. Poate este ceva ce trebuie accentuat în cursul pregătirii acestor profesioniști - drepturile copiilor și modul în care îi pot implica activ și include copiii în activitate.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Funded by the European Union

Înțelegerea participării copiilor ca proces

Experiența acumulată în cursul proiectului arată că participarea activă a copiilor necesită în primul rând o implicare activă și continuă din partea adulților: angajamentul lor față de idee, organizarea aranjamentelor necesare, crearea de cadre ale participării copiilor și a altor documente care să garanteze acest drept, dar nu numai atât: profesioniștii trebuie să fie formați și axați pe crearea condițiilor corespunzătoare pentru participarea copiilor; să ofere constant sprijin și încurajare; să fie gata să accepte contribuția și părerea copiilor. Este de asemenea necesar ca organizațiile, organismele municipale și guvernamentale care lucrează pe probleme legate de copii să aibă permanent corpuri consultative de copii - ca cele care există deja în unele cazuri, comisii, consilii ale copiilor, parlamente școlare, însă trebuie să se facă eforturi pentru ca acestea să rămână active și motivate, să se întrunească periodic, să aibă în mod real o voce și să se țină cont de părerea lor, să li se acorde feedback și să li se asculte sugestiile - și să se asigure spațiul și modalitățile în care acestea să poată face efectiv sugestii.

Includerea copiilor în diferite activități și probleme care îi privesc

Copiii trebuie implicați într-o mulțime de probleme și chestiuni care îi privesc - fie că țin de politicile și programele școlare, de legislația cu privire la copii sau probleme ale comunității. Acest lucru se poate întâmpla doar dacă există canale adecvate de includere și participare - în primul rând asigurate de către adulți, dar care să devină din ce în ce mai conduse de copii. De exemplu, includerea în procesul de evaluare a liniilor telefonice ale copiilor și generarea de idei cu privire la popularizarea și îmbunătățirea acestora. O abordare similară poate fi introdusă și în alte programe și servicii destinate copiilor. În cele din urmă, ei sunt adevărații utilizatori ai acestor servicii și desigur că acestea trebuie să reflecte nevoile copiilor pentru a putea să-i ajute cu adevărat.

Primii pași în această direcție au fost făcuți cu siguranță în țările partenere, dar mai sunt încă multe de făcut.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Funded by the European Union

Includerea activă a copilului în procesul planificării intervențiilor

Când este vorba de măsurile de protecție a copiilor, copilul nu trebuie să fie numai informat - ci informat în mod adecvat, astfel încât să poată înțelege ceea ce i se transmite, care sunt opțiunile. Mai mult - vocea lor trebuie să se facă auzită în legătură cu ceea ce li se va întâmpla lor și ce măsuri vor fi luate pentru ei. Chiar dacă sugestia nu este cea mai potrivită sau dacă presupune pericole, acest lucru trebuie explicat copilului, fără a i se desconsidera opiniile. Acest lucru nu numai că este important ca mod de respectare a dreptului copilului, dar este și un considerent foarte practic. Implicarea interioară a fiecăruia în procesul schimbării este garanția succesului acestui proces și dacă nu este motivată sau angajată, nu este de așteptat ca rezultatele să fie foarte bune. În prezent se spune adesea pe hârtie că se ține cont de opiniile copilului, dar experiența echipelor de la telefonul copilului indică faptul că de multe ori lucrurile nu stau așa și că totul rămâne doar pe hârtie.

Participare reală

O altă provocare este riscul ca participarea să rămână la un nivel foarte superficial și formal - crearea diferitelor organisme de participare a copiilor fără a le da o voce reală și fără a le da în mod real importanță opiniilor și sugestiilor lor; includerea copiilor numai în unele activități de prevenire sau cu rol decorativ sau în proiecte între colegi, lucru cu siguranță important, dar insuficient. Mai mult, în cazul în care copiilor li se promite, dar nu li se acordă în realitate șansa de a participa la luarea deciziilor care îi privesc, încrederea lor în adulți se va deteriora și ei nu se vor simți capacitați, ci deziluzionați.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

safety line association

Funded by the European Union

Oferirea de feedback ori de câte ori copiii sunt implicați

Lipsa de feedback atunci când copiii participă efectiv este o problemă majoră; cu siguranță poate provoca dezamăgire și reticență - sau credința că nu este de fapt posibil să fii cetățean activ și astfel de încercări nu duc nicăieri.

Și, în sfârșit, în prezent există și problema că de fapt copiii nu sunt pregătiți - cel puțin la început - să participe, deoarece pur și simplu nu sunt obișnuiți să fie incluși în luarea vreunei decizii sau să-și facă vocea auzită. Sau au avut experiențe negative când au încercat să își exprime păreri și nu numai că acestea le-au fost respinse, dar au fost și pedepsiți pentru asta. Astfel că, de fapt trebuie dezvoltate atitudini și așteptări noi nu numai în rândul adulților, dar și în rândul copiilor înșiși.

Lecții învățate și recomandări rezultate din lucrul pe caz

Un alt scop al proiectului a fost schimbul de experiență legat de lucrul pe caz. Au fost întocmite rapoarte privind procedurile de analiză a cererilor din țările partenere, precum și rapoarte analitice, pe bază de studii de caz. Din acestea pot fi desprinse câteva concluzii și recomandări majore.

Recomandări:

- Dezvoltarea unei rețele de profesioniști (asistenți sociali și psihologi) care să ofere servicii sociale de calitate precum: evaluare, evaluare preliminară, plan de intervenție, plan de monitorizare, grupuri suport, care să poată pătrunde în toate zonele, inclusiv în orașe mic și sate;
- Dezvoltarea de servicii mobile pentru zonele mai izolate;
- Asigurarea unor servicii permanente de intervenție imediată de către toate instituțiile de stat pentru protecția copilului, atât în zonele rurale, cât și în cele urbane

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines

JUST/2011/FRAC/AG/2866

Funded by the European Union

- Dezvoltarea de servicii sociale în zonele rurale de către departamentele de stat pentru protecție socială care să înlocuiască beneficiile sociale;
- Necesitatea unei implicări mai intense a sistemului școlar; schimbul de experiență demonstrează că echipele de la telefonul copiilor din diferite țări participante au întâlnit indicatori ai lipsei de cunoștințe suficiente cu privire la sistemul de protecție a copilului în rândul cadrelor didactice și lipsa dorinței de a coopera prin sesizarea cazurilor sau desfășurarea de campanii de informare în rândul copiilor. Toți factorii din sistemul de protecție a copilului trebuie să fie în mod clar conștienți de rolul pe care îl au de îndeplinit în protecția copilului (ex. școlile nu trebuie numai să predea ceea ce conțin programele) și să știe exact care sunt rolul și competențele Serviciului telefonul copilului 116 111 pentru copii, deoarece diverși factori par să le prezinte distorsionat. Recomandăm insistent ca școlile să ofere exact aceste cunoștințe nu numai angajaților ci și elevilor lor. Toți trebuie să știe că există un serviciu telefonic de asistență la care pot suna când au probleme, dar și că în cazul în care consilierii de la acest serviciu telefonic identifică / suspectează că viața sau sănătatea unui copil sunt în pericol ei trebuie să acționeze și că aceste acțiuni adesea presupun și intervenția poliției, în care caz pot apărea consecințe neplăcute dacă apelul a fost făcut numai ca farsă. Școlile sunt canalele cel mai ușor de urmat pentru a ajunge la copii, deoarece se presupune că toți copiii sunt obligați să frecventeze școala. Ele trebuie să disemineze în mod activ informațiile cu privire la drepturile copilului și opțiunile de asistență la nevoie și să ia inițiativă în cazul sesizărilor.
- Accent pe importanța comunicării măsurilor și procedurilor în rândul copiilor în cursul activităților de protecție a copilului; dacă nu sunt corect informați sau sunt informați incorect, copiii și tinerii pot reacționa confuz, sfidător, cu furie; a li se arată că specialiștii sunt în mod real preocupați de bunăstarea lor și sunt gata să asculte ceea ce are de spus orice copil, nu doar să efectueze o sarcină sau o îndatorire este un pas fundamental în procesul de asistență. O bună experiență cu furnizorii de servicii sociale și cu instituțiile de protecție a copilului este o garanție că orice copilul va apela la ajutorul lor atunci când va fi din nou în

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

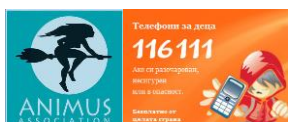

Funded by the European Union

dificultate. Acest lucru este cu deosebire important pentru adolescenții care au probleme cu autoritățile sau provin din familii abuzive și sunt obișnuiți să fie intimidati, neglijați, insultați, să li se spună ce să facă, să fie tratați ca „derbedei” - atunci le vine ușor să dezvolte o imagine de sine care corespunde unor astfel de mesaje negative venite de la toată lumea din jurul lui.

- Aderarea cu strictețe la principiile confidențialității în tratarea cazurilor. Atunci când informațiile despre problemele copilului sau ale familiei se răspândesc printre colegi sau în comunitate, există riscul stigmatizării, umilirii, ostracizării copilului/ familiei respective.
- O mai bună pregătire a diferitelor tipuri de profesioniști care să răspundă la situații sau probleme specifice. Problemele psihiatrice ale tinerilor rămân în continuare una dintre cele mai dificile situații de rezolvat. Există puține servicii specifice pentru astfel de copii sau familiile lor. Părinții de copii care suferă de tulburări psihiatrice sunt adesea lăsați să se descurce singuri, fără niciun ajutor sau sprijin. Adesea ei nu au cunoștințele și aptitudinile necesare pentru a-și ajuta copiii sau pentru a susține funcționalitatea familiei și, astfel, familii întregi suferă din cauze interne, nu numai de ostracizare publică. Ar trebui create servicii mai specifice, serviciile psihiatrice făcute mai ușor accesibile pentru astfel de cazuri - iar profesioniștii pregătiți să răspundă, începând cu cei care intervin primii în situații de urgență (poliție, asistenți sociali). Intervenția rapidă și prevenția în aceste cazuri este cheia recuperării și funcționării ulterioare a tânărului ca om care își poate aduce contribuția în societate.
- Serviciile și profesioniștii trebuie să devină mai vizibili și să caute să comunice și să fie mai bine reprezentați în comunitate. Există încă multă neîncredere între cetățeni și instituții / programe/ profesioniști.
- Este important ca poliția să aibă o abordare mult mai centrată pe copil în operațiunile pe care le desfășoară. Deși situațiile cu care se confruntă sunt de multe ori complicate, generatoare de tensiuni și uneori se apropie de criminalitate, ofițerii de poliție care gestionează intervenția ar trebui întotdeauna să acționeze, mai presus de orice, spre binele copilului și - mai mult - să

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines

JUST/2011/FRAC/AG/2866

Funded by the European Union

acționeze cu mare precauție, ca să nu creeze pagube inutile în viața familiilor. Mai mult, ei trebuie să înțeleagă cel puțin la nivel elementar crizele psihologice și problemele asociate și să poată reacționa adecvat în fiecare situație. Dacă acest lucru nu este posibil, recomandăm ca poliția să colaboreze mai strâns cu instituțiile locale de asistență socială.

În concluzie,

Participarea copiilor înseamnă încurajarea și împuternicirea copiilor să își exprime părerile și sugestiile în problemele care îi afectează. Pusă în practică, participarea înseamnă ca adulții să asculte vocile copiilor. Angajarea copiilor într-un dialog real înseamnă o comunicare copil-adult în multe feluri, dar în așa fel încât interacțiunea să devină semnificativă și să îmbogățească ambele părți. Abordarea adulților trebuie să treacă de la excludere la includere. Toate ființele umane tind să fie active, mâinate de curiozitate; să genereze idei, să dorească să-și îmbunătățească mediul și să se autoperfectoneze. Toate acestea se aplică și copiilor și, dacă li se oferă ocazia, ei pot arăta și își pot aduce o contribuție semnificativă. Participarea este și o investiție în viitorul copiilor ca cetățeni activi și oameni care în viitor își vor aduce contribuția în societate.

This message has been produced within the project **Strengthening Children's Voices in EU Society through Child Helplines** JUST/2011/FRAC/AG/2866, funded by the Fundamental Rights and Citizenship Program of the European Union. The content of this message is the sole responsibility of project partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

